

TRST / FESTIVAL FILMSKE PRODUKCIJE ALPE JADRANA

Največ aplavzov doslej za Karavlo Rajka Grlica

Film je pravzaprav koprodukcija držav bivše Jugoslavije

Med osrednjimi dogodki nedeljskega dne letošnje izvedbe Trst Film Festivala gre prav gotovo omeniti povratek enega najstarejših znancev tržaškega filmskega festivala, hrvaškega režiserja Rajka Grlica, ki je s svojo prisotnostjo pred osemnajstimi leti oplemenitil ravno prvo izvedbo festivala. Režiser se tokrat ni mogel udeležiti nedeljske projekcije, ker je trenutno zaposlen kot predavatelj na filmski akademiji. Nedeljska projekcija, ki jo je sicer uvedel pozdrav njenega protagonista, štiriindvajsetletnega Tonija Gojanovića, pa je do zdaj nedvomno zabeležila najdaljši aplavz celotnega festivala. Celovečerc Karavla, ki predstavlja prvo filmsko koprodukcijo vseh držav, ki so nastale na pogorišču Jugoslavije, je povzet po knjižni uspešnici Nič nas ne sme presenetiti, Anteja Tomića. Filmska pripoved je postavljena v malo karavlo na jugoslovansko-albanski meji, v neposredno blizino Ohridskega jezera, kjer se dolgočasi skupina mladih vojakov, ki predvsem čakajo, da se jim izteče obvezno služenje vojaškega roka in odstevajo dneve do trenutka, ko bodo slekli uniformo. Piše se poletje leta 1987, in sploh ne slutijo, da bodo kmalu spet oblekli uniforme in krenili v vojno, kajti državi, ki se je imenovala Jugoslavija, so dnevi že šteti.

Običajen vojaški vsakdanjik poruši splet ne navadnih okoliščin, ki kaj kmalu preraste celo v farso. Ob opisovanju ale-

goričnih dogodkov, ki so, zaznamovani z vidnim crnim humorjem zaznamovali »predvečer« celotnega vojnega dogajanja na jugoslovanskem ozemlju, posebej izstopa tudi lik polkovnika, ki je nor na roze in ga navdušujejo ravno orhideje, katerega je avtor haje povzel po Ratku Mladiću. Obenem pa se je Tomić zgledoval tudi po anekdoti, ki mu jo je povedal svak. Kot zdravnik je med služenjem vojaškega roka zdravil vojaka z gonorejo, torej vojaka z usodo, ki jo je glavnemu liku pripisal tudi pisatelj. Film ni dobeseden povzetek Tomičeve knjige, a - tako kot že knjižno delo -, ga vseskozi preveva slutnja tragicnih dogodkov, ki so samo

par let kasneje pretresli Jugoslavijo.

O zgodbi in usodi mladega fanta na vzhodnem delu Evrope pa je precej poetično pripovedoval tudi drug nedeljski film v tekmovalnem delu spreda. Bele dlani madžarskega avtorja Szabolcsa Hajduja so namreč zavrtle kolo zgodovine v zgodnja osemdeseta leta, ko se skupina posebno nadarjenih dečkov uri v gimnastičnih likih. Osrednjo pozornost je Hajdu posvetil mlajšemu bratu Miklošu, ki je bil že kot otrok eden osrednjih madžarskih prvakov v gimnastiki. Kot je tudi med včerajšnjim srečanjem povedal protagonist filma, si je brat najprej zamislil dokumentarno pri-

poved, ki pa jo je kasneje razvil v celovečeren film. Ob pripovedovanju otroštva v času komunistične oblasti so v filmu nanizane neravno najbolj korektno metode treniranja, katerim so bili podvrženi mali sportniki. Mikloševa pot pa je nato šla dalje do trenutka, ko je odpotoval v Kanado, kamor so ga poklicali, da bi treniral tamkajšnjega gimnastičnega šampiona in kjer njegovih nekoliko pretrdih delovnih metod niso razumeli. Zgodba o »belih dlaneh« talentiranega akrobata pa se je na posled le srečno končala, ko so ga sprejeli v znameniti Cirque de Soleil, kjer so se tako rekoč docela uresničile njegove sanje. (av)